

Trediemand skal vide, at han, naar han vil have Sagen paalaget, skal indbringe sin Klage paa den og den Maade; der skal gives ham de allerførste Rettelser, det skal ikke koste ham nogen Anstrængelse, ikke koste ham Pengengifter osv., men det skal være ham, der dommer, om han vil klage eller ikke. Have vi ikke her saa ofte sagt i Balsfager, at hvor der ingen Klager er, er der ingen Sag, og begriber man da ikke, at det er en af de allervigtigste Bestemmelser, at enhver Mand er raadig over, hvad han vil klage over, og hvad han er tilfreds med. Sæt, at jeg havde Fornøielse af at tage Dretten af en Politibetjent, skulde jeg saa ikke have Lov til at tage imod dem! So, det maa være min Sag. Man kommer til at udtale sig paa den Maade, jeg gjør; thi kun paa en vis Maade gennem Overdrivelser har man et meget fjernt Haab om at blive forstaaet. Hvor allerede Fordomme — jeg mener de lærde og videnskabelige Fordomme — have grebet om sig i den Grad, at de almindelige Begreber, saaledes som vor nye Tilstand maa udvikle dem, ikke kunne fattes, der kan kun det Overdrevne, det, der gaaer langt videre, end hvad der i Virkeligheden kan indtræde, have Haab — jeg siger ikke paa nogen Maade, det nytter — men have Haab om, maaskee at vække en Idee, der spiret om 10 Aar.

Det hedder i § 4: „Behandlingen af de Sager, som indbringes for den ovennævnte Afdeling, foregaaer offentlig, men isørigt i det Hele efter de for offentlige Politisagers Behandling i Almindelighed foreskrevne Regler, og har Dommeren særligt at vaage over, at Sagen fremmes saa hurtigt og paa en saa simpel Maade som muligt.“ Her have vi atter en af de Paragrapher, som jo ingen af os strengt taget veed Noget om, og jeg vil gjøre opmærksom paa, at naar vi gaae over til at behandle Sagerne offentlig, saa savnes der bestemte Regler for, hvad der skal foregaae, førend Offentligheden begynder. See vi atter hen til England, saa forlanger man der, førend Offentlighed i disse Sager begynder — jeg taler ikke om de Smaasager, som Politiet sender lige ind for Domstolene, men om de Sager, her er Spørgsmaal om — en skriftlig Klage, som meddeles den, over hvem der klages, og som

giver et Svar, hvorpaa Dommeren efter disse to Ting begrænses Sagens Bestaendighed; dernæst bliver den indanket og udprocederet offentlig, og nu kommer det, som i England egentlig forstaaes ved Offentlighed, nemlig at Dommeren affiger sin Kjendelse og Dom offentlig, saa at man kan høre, hvorledes han er kommen til den; men det er det, man aldrig faaer at vide hertilands. (Et Medlem: Præmisserne!) Ja, vi vide det igjennem disse skrevne Præmisseser, men vi vide jo Allesammen, at de ere skrevne bagefter. Vi have en Dom, vi ere blevne overbeviste om, at 2 og 2 er 4, og bagefter bevises det igjennem en lang Fremstilling af Præmisseser, at 2 og 2 er 4, eller hvad der er meget værre, det steer ligesaa hyppigt, at man kommer til det Resultat at 2 og 3 er 4, og saa beviser man det gennem en Række af Præmisseser. Jeg troer, at § 4 er en af de Paragrapher, der væsentligst trænger til Behandling, førend man kan komme ind paa et Politisystem, hvorved den offentlige Behandling af Sagerne er absolut nødvendig. Saalænge det ikke er gjort klart, jeg mener klart for Alverden, hvorledes den Processform skal være, som her er Tale om, og hvad der forstaaes ved denne Mundtlighed, som skal indføres, saa kunne vi ikke gaae ind paa en Lov af denne Bestaendighed.

I § 5 bestemmes der, at naar en af de Sager, der nævnes i Paragraphen, har været behandlet i flere Dage, skal der gives Dommeren en Anstand af visse Dage, inden han skal affige sin Dom. Dersom denne Bestemmelse skal fastholdes, saa taber hele dette Institut sin Betydning. Enten ere de Sager, som foretages for denne Domstol, ikke af en saadan Bestaendighed, at de burde foretages der, eller ogsaa maa en Dommer, naar han er istand til at udfylde sin Plads, kunne sælde sin Dom usfortøvet; kun naar man tør vove paa og kan gaae ind paa en saadan Bestemmelse, kan man sætte dette System igjennem. De Sager, der ikke kunne behandles paa denne Maade, maae henvises til andre Domstole, thi ellers vil ogsaa denne Art Domstole blive overfyldt med Forretninger.

Vi komme nu til et andet Punkt, som har været meget omtvistet, nemlig Appellen; jeg har